

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1102/2021
10.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Дубравке Дамјановић, Бате Цветковића, Мирољуба Томића и Радмиле Драгичевић Дичић, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – адвоката Димитрија Илића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К бр.407/2019 од 30.12.2020. године и Апелационог суда у Београду Кж1 бр.326/21 од 03.06.2021. године, у седници већа одржаној дана 10. новембра 2021. године, већином гласова, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Димитрија Илића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Београду К бр.407/2019 од 30.12.2020. године и Апелационог суда у Београду Кж1 бр.326/21 од 03.06.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Београду К бр.407/2019 од 30.12.2020. године, окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података, за које дело је осуђен на казну затвора у трајању од једне године, у коју казну му је урачунато време проведено на задржавању и у притвору у периоду од 19.06.2019. године до 26.07.2019. године.

Истом пресудом, на основу члана 85. КЗ, према окривљеном је изречена мера безбедности забране обављања делатности, тако што је окривљеном забрањено обављање делатности везаних за руковање подацима који представљају тајне податке, у периоду од 8 година, рачунајући од дана правноснажности пресуде, с тим да се време проведено на издржавању казне не урачунава у време трајања ове мере.

На основу члана 264. ЗКП, окривљени је обавезан да суду на име трошкова кривичног поступка – судског паушала плати износ од 20.000,00 динара у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Београду Кж1 бр.326/21 од 03.06.2021. године, усвајањем жалби окривљеног АА и његовог браниоца – адвоката Димитрија Илића, пресуда Вишег суда у Београду К бр.407/2019 од 30.12.2020. године, преиначена је само у погледу начина издржавања казне затвора у трајању од једне године на коју је окривљени првостепеном пресудом осуђен због кривичног дела из члана 98. став 1. Закона о тајности података, тако што је на основу одредаба чланова 45. став 5. и 6. КЗ одређено да се наведена казна има завршити тако што ће је окривљени издржавати у просторијама у којима станује, без примене мере електронског надзора, а у коју казну му је на основу члана 63. КЗ урачунато време проведено на задржавању и у притвору од 19.06.2019. године до 26.07.2019. године, с тим да окривљени АА не сме напуштати просторије у којима станује осим у случајевима прописаним законом који уређује извршење кривичних санкција, а уколико окривљени једном у трајању преко шест часова или два пута у трајању од шест часова самовољно напусти просторије у којима станује, суд ће одредити да остатак казне затвора издржи у Заводу за извршење казне затвора, док су жалбе окривљеног АА и његовог браниоца у преосталом делу, као и жалба Вишег јавног тужиоца у Београду одбијене као неосноване и у непреиначеном делу првостепена пресуда потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости поднео је бранилац окривљеног АА – адвокат Димитрије Илић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1), са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно одлучивање, или да укине другостепену одлуку и предмет врати на поновно одлучивање Апелационом суду у Београду или да преиначи побијане пресуде тако што ће окривљеног ослободити од оптужбе, уз истовремени захтев да бранилац окривљеног у смислу одредбе члана 488. став 2. ЗКП, буде обавештен о седници већа, те да се на основу члана 488. став 3. ЗКП извршење правноснажних пресуда одложи, односно прекине.

Врховни касациони суд доставио је примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, и у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним пресудама против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода у захтеву, нашао:

Захтев је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног у поднетом захтеву истиче да се побијане пресуде

заснивају на незаконитим доказима, пре свега на незаконитом претресању рачунара, обзиром да ни бранилац, а ни окривљени, као ни лица од кога је одузет рачунар, нису позвани на претресање, док су претресању присуствовали само професионални сведоци ББ и ВВ, чија је непристрасност „унапред упитна“. Надаље, према наводима захтева, преглед рачунара извршен је 7 дана након претресања рачунара, на основу наредбе за претресање рачунара и то у форми извештаја, при чему је прегледу рачунара присуствовао само сведок ГГ, а као резултат прегледа рачунара је на главном претресу репродукован и видео снимак, који представља „кључан доказ тужилаштва“, иако је прибављен противно одредбама Законика о кривичном поступку.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног, Врховни касациони суд оцењује неоснованим, из следећих разлога:

Битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП постоји уколико се пресуда заснива на доказу на коме се по одредбама Законика о кривичном поступку не може заснивати, осим ако је с обзиром на друге доказе очигледно да би без тог доказа била донесена иста пресуда.

Према одредби члана 152. став 3. ЗКП, претресање уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају или се могу чувати електронски записи, предузимају се на основу наредбе суда и, по потреби, уз помоћ стручног лица.

При томе, специфичност претресања уређаја за аутоматску обраду података и опреме на којој се чувају или се могу чувати електронски записи, јесте у томе да се може предузети само на основу наредбе суда, те да приликом претресања наведених ствари орган поступка може имати помоћ стручног лица. Надаље, до претресања може да дође и након привременог одузимања уређаја или опреме (члан 147. став 3. ЗКП), али оно може и да претходи њиховом привременом одузимању (члан 153. ЗКП).

Имајући у виду цитиране законске одредбе, те чињеницу да је претресање рачунара у конкретном случају, што се не оспорава ни у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног, започето дана 27.06.2019. године на основу наредбе суда од 25.06.2019. године, да је одредбом члана 152. став 3. ЗКП, прописано да се претресање може извршити уз помоћ стручног лица, те да није прописана обавеза суда да о претресању обавесте браниоца и окривљеног, то су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног да претресање рачунара у конкретном случају представља незаконит доказ јер окривљени и бранилац нису обавештени, већ су претресању присуствовали само професионални сведоци.

Неосновани су и наводи захтева којима се истиче да видео снимак, као резултат прегледа рачунара који је извршен седам дана након претресања рачунара и ком прегледу је присуствовао само сведок ГГ те који је репродукован на главном претресу, представља незаконит доказ.

Наиме, из списка предмета произилази да извештај МУП-а од 04.07.2019. године о прегледу рачунара садржи заправо извештај о резултатима претреса рачунара који је започет дана 27.06.2019. године, по наредби Вишег суда у Београду од 25.06.2019. године, сагласно члану 155. став 2. ЗКП, услед чега доказ у виду видео снимка прибављеног овим претресом, није прибављен на незаконит начин. Наводима да видео снимак који је репродукован на главном претресу има недостатке и да не иде хронолошки не указује се на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, обзиром да се не наводи супротно којим одредбама ЗКП је овај доказ изведен, већ се у суштини оспорава веродостојност снимка и указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, која не представља разлог због ког се овај ванредни правни лек може поднети преко браниоца због повреде закона, сходно одредби члана 485. став 4. ЗКП.

Надаље, у вези са истом битном повредом, у захтеву за заштиту законитости бранилац окривљеног наводи да су исправе које су као доказ изведене у току поступка прибављене у форми копија, супротно члану 139. ЗКП, према коме се копије могу прибавити само изузетно, и то уколико је оригинал исправе уништен, нестао или га није могуће прибавити, а према стању у списима, из службене белешке МУП УКП I Одељења од 15.06.2020. године може се закључити да наведене исправе постоје у оригиналу. У захтеву се истиче и да службена белешка МУП-а УКП I Одељења од 15.06.2020. године не обухвата све копије исправа које су изведене на главном претресу као доказ, већ да изостаје извод из правилника о унутрашњој контроли, понуда „...“ број ..., али и фотографија на странама 111-119.

Одредбом члана 405. став 4. ЗКП, прописано је да исправе које се користе као доказ, уколико је то могуће, подносе у оригиналу.

Тачни су наводи изнети у захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног – да је првостепени суд, у доказном поступку, извршио увид у копије страница са интернета које се у списима предмета налазе на странама 109/2 до 119/2, те у копије страница са интернета које је доставила одбрана, што је противно цитираној законској одредби.

Међутим, битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП постоји ако је пресуда заснована на незаконитом доказу, осим ако је с обзиром на друге доказе очигледно да би се и без тог доказа донела иста пресуда. Дакле, пресуда може опстати ако је с обзиром на друге доказе очигледно да би била донета и без тог незаконитог доказа.

По оцени овога суда, побијана правноснажна пресуда није заснована искључиво на копијама страница са интернета које се у списима налазе на странама 109/2 до 119/2 и на копијама страница са интернета које је доставила одбрана, већ се заснива на свим доказима изведеним у току поступка (на исказима сведока ДД, малолетног ЂЂ, малолетног ЕЕ, ЖЖ, ВВ, ББ, ГГ, ЗЗ и ИИ, те на основу одлуке о тајности података у

тестовима завршног испита на крају основног образовања и васпитања за школску 2018/2019 годину, уговора закљученог између Министарства просвете Републике Србије као наручиоца посла и „...“ АД као пружаоца услуге од 08.05.2019. године, уговора о раду закљученог између АД „...“ и окривљеног АА, као и на основу извештаја о прикупљању података из мобилних телефона и СИМ картица те форензичком прегледу лица места, налаза и мишљења Одељења за електронски надзор од 08.06.2020. године, записника о присуству вештачењу УКП Службе за специјалне истражне методе, Одељења за електронски надзор од 21.06.2019. године, те извештају о прегледу рачунара од 04.07.2019. године), а на основу којих доказа је првостепени суд утврдио да је окривљени критичном приликом извршио радње описане у изреци правноснажне пресуде, те неовлашћено учинио доступним тајне податке са ознаком тајности „интерно“ – тестове завршног испита из математике за школску 2018/2019 годину.

Како је, дакле, правноснажна пресуда заснована на свим напред наведеним доказима, а не искључиво на фотокопијама исправа, односно копија страница са интернета које је доставила одбрана и копија страница са интернета које се у списима предмета налазе на странама 109/2 до 119/2, то су неосновани наводи захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног да је правноснажна пресуда донета уз битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП.

Стога је захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА – адвоката Димитрија Илића одбијен као неоснован и у овом делу.

Изложеним наводима захтева указује се и да у конкретном случају постоји знатна противречност између онога што се наводи у разлозима пресуде о садржини записника о главном претресу када су испитани сведоци ББ и ВВ, из самог записника о главном претресу од 27.01.2021. године. Како се овим наводима указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, која не представља разлог због које је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца због повреде закона, то се Врховни касациони суд није ни упуштао у разматрање ових навода изложених у захтеву.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП донета је одлука као у изреци.

**Записничар-саветник
Снежана Меденица, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић

**За Председника већа-судија
Дубравка Дамјановић, с.р.**